

Vurderingsrettleiing

2011

REA3002 Biologi 2

Vurderingsrettleiing til sentralt gitt skriftleg eksamen 2011

Denne vurderingsrettleiinga gir informasjon om sentralt gitt eksamen og korleis han skal vurderast. Vurderingsrettleiinga skal vere kjend for elevar, lærarar og føresette i god tid før eksamen. Sensorane skal bruke vurderingsrettleiinga som ei felles referanseramme i arbeidet sitt.

Vurderingsrettleiinga består av ein generell del (del 1), som gjeld for eksamen i alle fag, og ein fagspesifikk del (del 2).

Del 1

Organisering av sentralt gitt skriftleg eksamen

Sentralt gitt skriftleg eksamen varer i 5 timar. Så langt det er mogleg, bør sentralt gitt eksamen vere [IKT-basert](#).

Sentralt gitt skriftleg eksamen kan organiserast med eller utan førebuingdag. Om det er førebuingdag til eksamen i eit fag, går fram av del 2 i vurderingsrettleiinga.

På førebuingdagen er alle hjelpemiddel tillatne, inkludert bruk av Internett. Førebuingdagen er obligatorisk skoledag. I førebuingstida kan eleven samarbeide, hente informasjon og få rettleiing.

Hjelpemiddel til sentralt gitt eksamen

Sentralt gitt eksamen kan følgje to ulike modellar. Kva for hjelpemiddel som er tillatne, er avhengig av kva for ein av dei to modellane som er vald.

- Modell 1 – Eksamen
Alle hjelpemiddel er tillatne, bortsett frå Internett og andre verktøy som kan brukast til kommunikasjon. For norsk, samisk, finsk og framandspråka er heller ikkje omsetjingsprogram tillatne.
- Modell 2 – Todelt eksamen
Del 1 – Skrivesaker, passar, linjal med centimetermål og vinkelmålar er tillatne.
Del 2 – Alle hjelpemiddel er tillatne, bortsett frå Internett og andre verktøy som kan brukast til kommunikasjon.

Den fagspesifikke delen av vurderingsrettleiinga gir informasjon om kva modell som blir brukt i det enkelte faget.

Gjennom opplæringa i det enkelte faget skal elevane ha fått rettleiing i å vurdere kva hjelpemiddel dei vil ha nytte av i arbeidet med å løyse ulike typar oppgåver. Det er eleven sjølv, gjerne i samråd med læraren, som finn fram til kva hjelpemiddel som er formålstenlege.

Bruk av kjelder

Dersom det er aktuelt for eleven å bruke kjelder i svaret, må desse kjeldene førast opp på ein etterretteleg måte. Det finst ulike måtar å føre opp kjelder på. Det er viktig at kjelder som blir brukte til eksamen, blir førte opp på ein slik måte at lesaren kan finne fram til dei.

Eleven skal føre opp forfattar og fullstendig tittel på så vel lærebøker som annan litteratur. Dersom eleven bruker utskrift eller sitat frå nettsider, skal han/ho føre opp nøyaktig nettadresse og nedlastingsdato.

Dersom sensor mistenkjer at eit svar inneheld kopiert materiale utan kjeldetilvising, kan svaret sendast til plagiatkontroll.

Vurdering av eksamenssvar

Læreplanane og forskrift til opplæringslova er grunndokument for vurderingsarbeidet. Forskrift til opplæringslova §§ 3-25 og 4-18 slår fast:

Eksamen skal organiserast slik at eleven/deltakaren eller privatisten kan få vist kompetansen sin i faget. Eksamenskarakteren skal fastsetjast på individuelt grunnlag og gi uttrykk for kompetansen til eleven/deltakaren eller privatisten slik den kjem fram på eksamen.

Kompetanse er i denne samanhengen definert som evna til å møte ei kompleks utfordring eller utføre ein kompleks aktivitet eller ei kompleks oppgåve.¹ Eksamensoppgåvene blir utforma slik at dei prøver denne kompetansen. Grunnlaget for å vurdere kompetansen elevane viser i eksamenssvaret, er kompetansemåla i læreplanen for fag.²

Dei grunnleggjande ferdigheitene er integrerte i kompetansemåla i alle læreplanane for fag. Grunnleggjande ferdigheiter vil derfor kunne prøvast indirekte til sentralt gitt eksamen. Grunnleggjande ferdigheiter utgjer ikkje eit sjølvstendig vurderingsgrunnlag.

Karakterar

Forskrift til opplæringslova §§ 3-4 og 4-4 har generelle karakterbeskrivingar for grunnopplæringa:

- a) Karakteren 6 uttrykkjer at eleven har framifrå kompetanse i faget.
- b) Karakteren 5 uttrykkjer at eleven har mykje god kompetanse i faget.
- c) Karakteren 4 uttrykkjer at eleven har god kompetanse i faget.
- d) Karakteren 3 uttrykkjer at eleven har nokså god kompetanse i faget.
- e) Karakteren 2 uttrykkjer at eleven har låg kompetanse i faget.
- f) Karakteren 1 uttrykkjer at eleven har svært låg kompetanse i faget.

Kjenneteikna på måloppnåing i den fagspesifikke delen av vurderingsrettleiingane beskriv nærmare kva for eksempel "god kompetanse i faget" vil seie for eit bestemt fag til skriftleg eksamen.

¹ St.meld. nr. 30 (2003–2004) *Kultur for læring*.

² Forskrift til opplæringslova §§ 3-3 og 4-3.
Vurderingsrettleiing, REA3002 Biologi 2

Del 2

Om vurdering i biologi 2

Oppbygginga av eksamensoppgåva

Eksamen har to delar: del 1 og del 2.

Del 1 inneheld oppgåve 1 (fleirvalsoppgåver) og oppgåve 2.

Del 2 inneheld normalt oppgåve 3, oppgåve 4 og oppgåve 5.

Normalt er oppgåve 3 obligatorisk, og ein skal velje anten oppgåve 4 eller oppgåve 5.

Eksamenstid

Oppgåvene for del 1 og del 2 er stifta saman og skal delast ut samtidig når eksamen startar.

Svaret for del 1 skal leverast inn etter 2 timar – ikkje før.

Svaret for del 2 skal leverast inn innan 5 timar.

Du kan byrje å løyse oppgåvene i del 2 når som helst, men du kan ikkje bruke hjelpemiddel før etter 2 timar – etter at du har levert svaret for del 1.

Hjelpemiddel

Del 1: Skrivesaker, passar, linjal med centimetermål og vinkelmålar er tillatne.

Del 2: Alle hjelpemiddel er tillatne, bortsett frå Internett og andre verktøy som kan brukast til kommunikasjon.

Vedlegg som er stifta til eksamensoppgåva

- Spesielt svarskjema for oppgåve 1.

Svarark

Skriv svaret for oppgåve 1 (fleirvalsoppgåver) på eige svarskjema. Dette skal rivast laus frå oppgåvesettet og skal leverast saman med andre svarark for del 1.

Svara på alle oppgåvene, bortsett frå oppgåve 1, skal skrivast på vanlege svarark. Dvs. at du ikkje skal levere inn sjølve eksamensoppgåva med oppgåveteksten.

Bruk av kjelder

Dersom du bruker kjelder i svaret ditt, skal dei alltid givast opp på ein slik måte at lesaren kan finne fram til dei.

Du skal oppgi forfattar og fullstendig tittel på både lærebøker og annan litteratur. Dersom du bruker utskrift eller sitat frå Internett, skal du gi opp nøyaktig nettadresse og nedlastingsdato.

Nærmare informasjon om del 1

- **Kva skal prøvast i del 1?**

Del 1 kan prøve alle kompetansemål i læreplanen og på alle taksonomiske nivå. Del 1 prøver basiskunnskap i biologi og dei delane av kompetansemåla som ikkje blir prøvde når hjelpemiddel er tillatne.

- **Om fleirvalsoppgåver i del 1**

Oppgåve 1 har fleirvalsoppgåver med fire svaralternativ: A, B, C og D. Det er berre *eitt* rett svaralternativ på kvar fleirvalsoppgåve.

Du får ikkje trekk for feil svar. Dersom du er i tvil, bør du derfor skrive det svaret du meiner er mest korrekt. Du kan berre svare med *eitt* svaralternativ.

Eksempel

Eit fellestrekk ved fotosyntesen og celleåndinga er at

- A. begge prosessane er uavhengige av enzym
- B. begge prosessane skaffar energi til cellene
- C. begge prosessane skjer i cytoplasmaet
- D. begge prosessane skjer i mitokondriene

Dersom du meiner at svar B er korrekt, skriv du **"B"** på svarskjemaet.

Vurdering av oppnådd kompetanse

Sensor vil leggje vekt på i kva grad du har nådd kompetansemåla i læreplanen. Kompetansen blir fastsett etter karakterskalaen frå 1 til 6.

På eksamenen skal du skrive ein sjølvstendig tekst som er eit relevant svar på oppgåva. Du tener ikkje på å skrive svært langt. Eit kort og klart svar er ofte betre enn eit langt og utflytande svar. Svara dine bør ikkje ha stikkordsform.

Kompetansen i biologi 2 er delt inn slik:

- omgrep/biologiske prosessar
- problemløysing
- praktisk dugleik/feltarbeid

Kjenneteikna på måloppnåing gjeld oppgåvesettet som heilskap.

Karakteren ved sluttvurderinga blir fastsett etter ei samla vurdering av eksamenssvaret. Ved vurderinga tel del 1 omtrent 40 % og del 2 omtrent 60 %.

Kjenneteikn på måloppnåing – biologi 2

Kompetanse	Beskriving av karakteren 2	Beskriving av karakterane 3 og 4	Beskriving av karakterane 5 og 6
Omgrep / Biologiske prosessar	<p><i>Eleven kan</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - forstå nokre fagomgrep på ein enkel måte - fortelje om biologiske prosessar på ein enkel måte utan bruk av faguttrykk 	<p><i>Eleven kan</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - forstå, definere og bruke dei viktigaste faglege omgrepa - gi eksempel på biologiske prosessar og forklare dei ved bruk av fagomgrep 	<p><i>Eleven kan</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - definere, forstå og sjå samanhengar mellom faglege omgrep innan alle delar av læreplanen - drøfte og sjå samanhengar mellom biologiske prosessar og bruke eit presist fagleg språk
Problemløysing	<ul style="list-style-type: none"> - finne fram til og forstå enkelt fagstoff, og bruke noko av det i eigen produksjon 	<ul style="list-style-type: none"> - finne fram til, forstå og vurdere fagstoff og bruke det i eigen produksjon 	<ul style="list-style-type: none"> - finne fram til, forstå og dra ut det vesentlege av faglitteratur, og bruke fagterminologi i behandling av problemstillingar
Praktisk dugleik / Feltarbeid	<ul style="list-style-type: none"> - gi ei enkel beskriving av eit forsøk gjennomført etter ei ferdig oppskrift - gi ei enkel beskriving av det utførte feltarbeidet og av økosystemet som vart undersøkt 	<ul style="list-style-type: none"> - gi ei utfyllande beskriving av eit forsøk utført etter ei oppgitt problemstilling (hypotese), og vurdere resultatet i høve til hypotesen - beskrive dei viktigaste undersøkingane som vart gjort under feltarbeidet og gjere greie for resultatata, forklare resultatata og sette dei inn i enkle samanhengar i det undersøkte økosystemet 	<ul style="list-style-type: none"> - lage hypotese sjølv, planlegge det praktiske arbeidet ved eit forsøk på ein sjølvstendig og sikkert måte, og vurdere resultatet både i høve til hypotesen og til moglege feilkjelder - beskrive planlegginga og gjennomføringa av feltarbeidet på ein sjølvstendig måte, og beskrive undersøkingsmetodar og feilkjelder. Presentere resultatata på ein fagleg korrekt måte, og gjere greie for om dei var som forventa. Plassere resultatata i samanhengar som viser god fagleg forståing av økosystemet

Beskriving av karakteren 1

Karakteren 1 uttrykkjer at eleven har svært låg kompetanse i faget.

(Blank side)

Schweigaards gate 15
Postboks 9359 Grønland
0135 OSLO
Telefon 23 30 12 00
www.utdanningsdirektoratet.no